

قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲ - متن منقح و محشی

فهرست عنوان ها

- فصل اول - اهداف و وظایف نظام بانکی در جمهوری اسلامی ایران - مواد ۱ - ۲
- فصل دوم - تجهیز منابع پولی - مواد ۳ - ۶
- فصل سوم - تسهیلات اعطایی بانکی - مواد ۷ - ۱۷
- فصل چهارم - بانک مرکزی ایران و سیاست پولی - مواد ۱۸ - ۲۰
- فصل پنجم - متفرقه - مواد ۲۱ - ۲۷

فصل اول - اهداف و وظایف نظام بانکی در جمهوری اسلامی ایران

ماده ۱ - اهداف نظام بانکی عبارتند از:

- ۱ - استقرار نظام پولی و اعتباری بر مبنای حق و عدل (با ضوابط اسلامی) به منظور تنظیم گردش صحیح پول و اعتبار در جهت سلامت و رشداقتصاد کشور.
- ۲ - فعالیت در جهت تحقق اهداف و سیاستها و برنامه‌های اقتصادی دولت جمهوری اسلامی با ابزارهای پولی و اعتباری.
- ۳ - ایجاد تسهیلات لازم جهت گسترش تعاون عمومی و قرض‌الحسنه از طریق جذب و جلب وجوه آزاد و اندوخته‌ها و پس‌اندازها و سپرده‌ها و بسیج و تجهیز آنها در جهت تأمین شرایط و امکانات کار و سرمایه‌گذاری به منظور اجرای بند ۲ و ۹ اصل چهل و سوم قانون اساسی.
- ۴ - حفظ ارزش پول و ایجاد تعادل در موازنه پرداختها و تسهیل مبادلات بازرگانی.
- ۵ - تسهیل در امور پرداختها و دریافتها و مبادلات و معاملات و سایر خدماتی که به موجب قانون بر عهده بانک گذاشته می‌شود.

احکام مرتبط

آیین نامه اجرایی قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی مصوب ۱۳۸۶ - متن منقح

ماده ۱ - واژه‌ها و اصطلاحات مورد استفاده در این آیین‌نامه در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - قانون: قانون تنظیم بازار غیر متشکل پولی - مصوب ۱۳۸۳ -

ب - بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ج - نیروی انتظامی: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.

د - اشخاص: اشخاص حقیقی یا حقوقی که تحت هر عنوان به یک یا تعدادی از عملیات بانکی به عنوان فعالیت اصلی و یا یکی از رشته فعالیت‌های خود مبادرت می‌کنند.

ه - عملیات بانکی: اشتغال به امر واسطه‌گری بین عرضه کنندگان و متقاضیان وجوه و اعتبار به صورت دریافت انواع وجوه، سپرده، ودیعه و مشابه آن تحت هر عنوان و اعطای اعتبار و سایر تسهیلات در قالب عقود اسلامی و صدور کارت‌های الکترونیکی پرداخت و کارت‌های اعتباری می‌باشد.

و - قبول سپرده: دریافت هرگونه وجه به ریال یا ارز توسط اشخاص به نحوی که برداشت تمام یا قسمتی از مانده آن عندالمطالبه یا حسب توافق طرفین توسط صاحب سپرده یا نماینده معرفی شده وی و یا پرداخت به شخص ثالث به دستور وی امکان‌پذیر باشد. این امر می‌تواند با احتساب سود یا امتیازات خاص و یا بدون آنها با رعایت قانون عملیات بانکداری بدون ربا - مصوب ۱۳۶۳ - صورت پذیرد و پرداخت به صاحب یا صاحبان سپرده با مراجعه حضوری یا بهره‌گیری از خدمات کارت‌های پرداخت و ابزارهای الکترونیکی انجام شود.

ز - ودیعه: عقدی است که به موجب آن یک نفر مال خود را به دیگری می‌دهد که عین آن را به طور مجانی نگهداری کند.

ح - اعطای تسهیلات: پرداخت هرگونه وجه در قالب تنزیل اسناد و هرگونه اوراق بهادار، مساعده، وام، اعتبار، تسهیلات مالی به اشخاص تحت هر عنوان و به هر شکل بابت تأمین نیاز نقدینگی متقاضیان، خرید اموال منقول و غیرمنقول و فروش یا اجاره اموال به آنان طبق مقررات این آیین‌نامه و موارد مشابه به نحوی که بازپرداخت به صورت وجه نقد یا با استفاده از سایر ابزار پرداخت به طور قسطی یا یکجا صورت پذیرد.

تبصره - هرگونه عملیات تجاری مانند خرید و فروش اموال به جز تأمین نیازهای اداری و یا جهت اعطای تسهیلات به مشتریان در قالب عقود اسلامی ممنوع می‌باشد.

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸ - متن منقح

اصل چهل و سوم - برای تأمین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه‌کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، باحفظ آزادگی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران براساس ضوابط زیراستوار می‌شود:

۱. تأمین نیازهای اساسی: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده برای همه.

۲. تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل و قراردادن وسایل کار در اختیار همه کسانی که قادر به کارند ولی وسایل کار ندارند، در شکل تعاونی، از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر که نه به تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروه‌های خاص منتهی شود و نه دولت را به صورت یک کارفرمای بزرگ مطلق درآورد. این اقدام باید با رعایت ضرورت‌های حاکم بر برنامه‌ریزی عمومی اقتصاد کشور در هر یک از مراحل رشد صورت گیرد.

۳. تنظیم برنامه اقتصادی کشور به صورتی که شکل و محتوا و ساعات کار چنان باشد که هر فرد علاوه بر تلاش شغلی، فرصت و توان کافی برای خودسازی معنوی، سیاسی و اجتماعی و شرکت فعال در رهبری کشور و افزایش مهارت و ابتکار داشته باشد.

۴. رعایت آزادی انتخاب شغل و عدم اجبار افراد به کاری معین و جلوگیری از بهره‌کشی از کار دیگری.
۵. منع اضرار به غیر و انحصار و احتکار و ربا و دیگر معاملات باطل و حرام.

۶. منع اسراف و تبذیر در همه شئون مربوط به اقتصاد، اعم از مصرف، سرمایه‌گذاری، تولید، توزیع و خدمات.

۷. استفاده از علوم و فنون و تربیت افراد ماهر به نسبت احتیاج برای توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور.
۸. جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه بر اقتصاد کشور.

۹. تاکید بر افزایش تولیدات کشاورزی، دامی و صنعتی که نیازهای عمومی را تامین کند و کشور را به مرحله خودکفایی برساند و از وابستگی برهاند.

ماده ۲ - وظایف نظام بانکی عبارتند از:

۱ - انتشار اسکناس و سکه‌های فلزی رایج کشور طبق قانون و مقررات.

۲ - تنظیم، کنترل و هدایت گردش پول و اعتبار طبق قانون و مقررات.

۳ - انجام کلیه عملیات بانکی ارزی و ریالی و تعهد یا تضمین پرداختهای ارزی دولت طبق قانون و مقررات.

۴ - نظارت بر معاملات طلا و ارز و ورود و صدور پول رایج ایران و ارز و تنظیم مقررات مربوط به آنها طبق قانون.

۵ - انجام عملیات مربوط به اوراق و اسناد بهادار طبق قانون و مقررات.

۶ - اعمال سیاستهای پولی و اعتباری طبق قانون و مقررات.

۷ - عملیات بانکی مربوط به آن قسمت از برنامه‌های اقتصادی مصوب که از طریق سیستم پولی و اعتباری باید انجام گیرد.

۸ - افتتاح انواع حسابهای قرض‌الحسنه (جاری و پس‌انداز) و سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار و صدور اسناد مربوط به آنها بر طبق قوانین و مقررات.

۹ - اعطای وام و اعتبار بدون ربا (بهره) طبق قانون و مقررات.

۱۰ - اعطای وام و اعتبار و ارائه سایر خدمات بانکی به تعاونیهای قانونی جهت تحقق بند ۲ اصل ۴۳ قانون اساسی.

۱۱ - انجام معاملات طلا و نقره و نگاهداری و اداره ذخائر ارزی و طلای کشور با رعایت قوانین و مقررات مربوط به آن.

۱۲ - نگاهداری وجوه ریالی مؤسسات پولی و مالی بین‌المللی و یا مؤسسات مشابه و یا وابسته به این مؤسسات طبق قانون و مقررات.

۱۳ - انعقاد موافقتنامه پرداخت در اجرای قراردادهای پولی و بازرگانی و ترانزیتی بین دولت و سایر کشورها طبق قانون و مقررات.

۱۴ - قبول و نگاهداری امانات طلا و نقره و اشیاء گرانبها و اوراق بهادار و اسناد رسمی از اشخاص حقیقی و حقوقی و اجاره صندوق امانات.

۱۵ - صدور و تأیید و قبول ضمانتنامه ارزی و ریالی جهت مشتریان.

۱۶ - انجام خدمات وکالت و وصایت بر طبق قانون و مقررات.

احکام مرتبط

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸ - متن منقح

اصل چهل و سوم - برای تأمین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه‌کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، باحفظ آزادگی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران براساس ضوابط زیراستوار می‌شود:

۱. تأمین نیازهای اساسی: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده برای همه.

۲. تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل و قراردادن وسایل کار در اختیار همه کسانی که قادر به کارند ولی وسایل کار ندارند، در شکل تعاونی، از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر که نه به تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروه‌های خاص منتهی شود و نه دولت را به صورت یک کارفرمای بزرگ مطلق درآورد. این اقدام باید با رعایت ضرورت‌های حاکم بر برنامه‌ریزی عمومی اقتصاد کشور در هر یک از مراحل رشد صورت گیرد.

۳. تنظیم برنامه اقتصادی کشور به صورتی که شکل و محتوا و ساعات کار چنان باشد که هر فرد علاوه بر تلاش شغلی، فرصت و توان کافی برای خودسازی معنوی، سیاسی و اجتماعی و شرکت فعال در رهبری کشور و افزایش مهارت و ابتکار داشته باشد.

۴. رعایت آزادی انتخاب شغل و عدم اجبار افراد به کاری معین و جلوگیری از بهره‌کشی از کار دیگری. ۵. منع اضرار به غیر و انحصار و احتکار و ربا و دیگر معاملات باطل و حرام.

۶. منع اسراف و تبذیر در همه شئون مربوط به اقتصاد، اعم از مصرف، سرمایه‌گذاری، تولید، توزیع و خدمات.

۷. استفاده از علوم و فنون و تربیت افراد ماهر به نسبت احتیاج برای توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور.
۸. جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه بر اقتصاد کشور.

۹. تاکید بر افزایش تولیدات کشاورزی، دامی و صنعتی که نیازهای عمومی را تامین کند و کشور را به مرحله خودکفایی برساند و از وابستگی برهاند.

نظریات مشورتی قوه قضائیه

۳۱/۰۶/۱۳۸۳ مورخه ۷/۴۶۸۴

واخواست اسناد تجاری از وظایف بانکهای رسمی است و مداخله سایر موسسات از جمله (صندوقهای قرض الحسنه و غیره) بدون داشتن مجوز قانونی در این خصوص وجاهت قانونی ندارد.

فصل دوم - تجهیز منابع پولی

ماده ۳ - بانکها می‌توانند، تحت هر یک از عناوین ذیل به قبول سپرده مبادرت نمایند:

الف - سپرده‌های قرض الحسنه: ۱ - جاری. ۲ - پس‌انداز.

ب - سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار.

تبصره - سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار که بانک در بکار گرفتن آنها وکیل می‌باشد، در امور مشارکت، مضاربه، اجاره به شرط تملیک، معاملات اقساطی، مزارعه، مساقات، سرمایه‌گذاری مستقیم، معاملات سلف و جعاله مورد استفاده قرار می‌گیرد.

احکام مرتبط

قانون منطقی کردن نرخ سود تسهیلات بانکی متناسب با نرخ بازدهی در بخشهای مختلف اقتصادی (با تأکید بر قانون عملیات بانکی بدون ربا) مصوب ۱۳۸۵

ماده واحده - دولت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند ساز و کار تجهیز و تخصیص منابع بانکی را چنان سامان دهند که سود مورد انتظار تسهیلات بانکی در عقود با بازدهی ثابت طی برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به طوری کاهش یابد که قبل از پایان برنامه نرخ سود این‌گونه تسهیلات در تمامی بخشهای اقتصادی یک‌رقمی گردد. تبصره ۱ - درباره عقود با بازدهی متغیر، بانکها مکلفند بدون تعیین نرخ سود مورد انتظار، براساس مفاد قانون عملیات بانکی بدون ربا، در حاصل فعالیت اقتصادی مورد قرارداد شریک شوند، در عقود امور مشارکت برای تولید، مذکور در تبصره بند(ب) ماده(۳) قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲، بانک نمی‌تواند از شریک وثیقه خارج از طرح بخواهد. تبصره ۲ - بانکها در اعطای تسهیلات و تأمین مالی طرحهای دارای توجیه اقتصادی، بخشهای خصوصی و تعاونی را نسبت به بخش دولتی در اولویت قرار دهند. تبصره ۳ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است آیین‌نامه اجرایی این قانون را حداکثر ظرف مدت دو ماه از تاریخ تصویب با هماهنگی وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به مورد اجراء گذارد. ضمناً بانک

مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است هر شش ماه یکبار گزارشی از چگونگی اجرای این قانون را به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲ - متن منقح

ماده ۵ - منافع حاصل از عملیات مذکور در تبصره ماده ۳ این قانون، بر اساس قرارداد منعقد، متناسب با مدت و مبالغ سپرده‌های سرمایه‌گذاری و رعایت سهم منابع بانک به نسبت مدت و مبلغ در کل وجوه به کار گرفته شده در این عملیات، تقسیم خواهد شد.

ماده ۴ - بانکها مکلف به بازپرداخت اصل سپرده‌های قرض‌الحسنه (پس‌انداز و جاری) می‌باشند و می‌توانند اصل سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار را تعهد و یا بیمه نمایند.

ماده ۵ - منافع حاصل از عملیات مذکور در تبصره ماده ۳ این قانون، بر اساس قرارداد منعقد، متناسب با مدت و مبالغ سپرده‌های سرمایه‌گذاری و رعایت سهم منابع بانک به نسبت مدت و مبلغ در کل وجوه به کار گرفته شده در این عملیات، تقسیم خواهد شد.

احکام مرتبط

قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲ - متن منقح

ماده ۳ - بانکها می‌توانند، تحت هر یک از عناوین ذیل به قبول سپرده مبادرت نمایند: الف - سپرده‌های قرض‌الحسنه: ۱ - جاری. ۲ - پس‌انداز. ب - سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار. تبصره - سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار که بانک در بکار گرفتن آنها وکیل می‌باشد، در امور مشارکت، مضاربه، اجاره به شرط تملیک، معاملات اقساطی، مزارعه، مساقات، سرمایه‌گذاری مستقیم، معاملات سلف و جعاله مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ماده ۶ - بانکها می‌توانند، به منظور جذب و تجهیز سپرده‌ها، با اتخاذ روشهای تشویقی از امتیازات ذیل به سپرده‌گذاران اعطا نمایند: الف - اعطای جوایز غیر ثابت نقدی یا جنسی برای سپرده‌های قرض‌الحسنه. ب - تخفیف و یا معافیت سپرده‌گذاران برای استفاده از تسهیلات اعطایی بانکی در موارد مذکور در فصل سوم.

احکام مرتبط

آیین نامه فصل چهارم قانون عملیات بانکی بدون ربا بهره مصوب ۱۳۶۲ - متن منقح

ماده ۳ - در حسن اجرای سیاست پولی و اعتباری و حفظ ارزش پول، بانک مرکزی میتواند علاوه بر بکار گرفتن ابزار سیاست پولی موضوع قانون پولی و بانکی، در حدی که مغایر مفاد قانون عملیات بانکی بدون ربا نباشد، با تصویب وزیر امور اقتصادی و دارائی، با استفاده از ابزار ذیل، در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت کند. ۱ - تعیین رشته‌های مختلف سرمایه‌گذاری و مشارکت با توجه به سیاستهای اقتصادی مصوب هیئت وزیران. ۲ - تعیین حداقل نرخ سود (بازده) احتمالی برای انتخاب طرحهای سرمایه‌گذاری و یا مشارکت و همچنین تعیین حداقل و یا عنداللزوم حداکثر نرخ سود مورد انتظار و یا نرخ بازده احتمالی برای سایر انواع تسهیلات اعطایی بانکی. ۳ - تعیین حداقل و یا حداکثر نسبت سهم سود بانکها در عملیات مضاربه و مشارکت. ۴ - حداقل و یا حداکثرهای مقرر در بندهای ۲ و ۳ ممکن است در رشته‌های مختلف متفاوت باشد. ۵ - تعیین حداقل و یا حداکثر میزان تسهیلات اعطایی بانکها از محل سپرده‌های سرمایه‌گذاری و یا منابع بانک برای هر یک از رشته‌های فعالیت و عنداللزوم برای هر یک از امور موضوع ماده ۹ آیین‌نامه تجهیز منابع پولی (موضوع تصویب‌نامه شماره ۸۱۹۶۲ مورخ ۶۲/۱۰/۱۲) برای کلیه بانکها و یا هر یک از آنها، تعیین حدود مذکور، حداقل سالی

بکمر تبه بنحوی صورت خواهد گرفت که اجرای سیاست‌های موضوع مواد ۱ و ۲ این آئین‌نامه تسهیل گردد. ۶ - تعیین حداکثر هر یک از انواع و یا مجموع تسهیلات اعطائی به هر شخص اعم از حقیقی و یا حقوقی توسط یک یا چند بانک. ۷ - تعیین حداقل و یا حداکثر میزان انواع حق‌الوکاله بکارگیری سپرده‌های سرمایه‌گذاری، حق‌الوکاله مذکور میتواند شامل هزینه‌های اداری بانکها برای تجهیز و اداره سپرده‌های موصوف نیز بشود. در هر صورت مبلغ دیگری تحت هیچ عنوان توسط بانکها از صاحبان سپرده‌های سرمایه‌گذاری اخذ نخواهد شد. ۸ - ضوابط تعیین میزان حداقل و یا حداکثر کارمزد انواع خدمات بانکی با توجه به میزان کار انجام شده برای اینگونه خدمات در هر صورت میزان حداکثر کارمزد مزبور از هزینه کار انجام شده برای این قبیل خدمات تجاوز نخواهد کرد. ۹ - تعیین نوع، میزان، حداقل و یا حداکثر امتیازات موضوع ماده ۶ قانون و تعیین ضوابط تبلیغات بانکی در این مورد. (اصلاحی به موجب - اصلاح آیین‌نامه عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۲۵/۱۲/۱۳۶۴)

قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲ - متن منقح

ماده ۲۰ - بانک مرکزی ایران در حسن اجرای نظام پولی و اعتباری کشور می‌تواند با استفاده از ابزار ذیل، طبق آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد بر اساس ماده ۱۹ در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت کند: ۱ - تعیین حداقل و یا حداکثر نسبت سهم سود بانکها در عملیات مشارکت و مضاربه این نسبتها ممکن است در هر یک از رشته‌های مختلف و متفاوت باشد. ۲ - تعیین رشته‌های مختلف سرمایه‌گذاری و مشارکت در حدود سیاستهای اقتصادی مصوب و تعیین حداقل نرخ سود احتمالی برای انتخاب طرحهای سرمایه‌گذاری و مشارکت حداقل نرخ سود احتمالی ممکن است در هر یک از رشته‌های مختلف متفاوت باشد. ۳ - تعیین حداقل و حداکثر نسبت سود بانکها در معاملات اقساطی و اجاره به شرط تملیک در تناسب با قیمت تمام شده مورد معامله. این نسبتها ممکن است در موارد مختلف متفاوت باشد. ۴ - تعیین انواع و میزان حداقل و حداکثر کارمزد خدمات بانکی (مشروط بر این که بیش از هزینه کار انجام شده نباشد) و حق‌الوکاله بکارگیری سپرده‌های سرمایه‌گذاری که توسط بانکها دریافت می‌شود. ۵ - تعیین نوع، میزان، حداقل و حداکثر امتیازات موضوع ماده ۶ و تعیین ضوابط تبلیغات برای بانکها در این موارد. ۶ - تعیین حداقل و حداکثر میزان مشارکت، مضاربه، سرمایه‌گذاری، اجاره به شرط تملیک، معاملات اقساطی، نسبه، سلف، مزارعه، مساقات، جعاله و قرض‌الحسنه برای بانکها و یا هر یک از آنها در هر یک از موارد و رشته‌های مختلف و نیز تعیین حداکثر تسهیلات اعطایی به هر مشتری.

فصل سوم - تسهیلات اعطایی بانکی

ماده ۷ - بانکها می‌توانند، به منظور ایجاد تسهیلات لازم برای گسترش فعالیت بخشهای مختلف تولیدی و بازرگانی و خدماتی قسمتی از سرمایه و یا منابع مورد نیاز این بخشها را به صورت مشارکت تأمین نمایند.

ماده ۸ - بانکها میتوانند، در امور و یا طرحهای تولیدی و عمرانی مستقیماً به سرمایه‌گذاری مبادرت نمایند. برنامه آن گونه سرمایه‌گذاریها باید در ضمن لایحه بودجه سالانه کل کشور به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد و نتیجه ارزیابی طرح حاکی از عدم زیان‌دهی باشد. تبصره - بانکها به هیچ وجه حق ندارند در تولید اشیاء تجملی و مصرفی غیر ضروری سرمایه‌گذاری نمایند.

ماده ۹ - بانکها می‌توانند به منظور ایجاد تسهیلات لازم جهت گسترش امور بازرگانی در چهار چوب سیاستهای بازرگانی دولت، منابع مالی لازم را بر اساس قرارداد مضاربه، استصناع؛ مباحثه و خرید دین در اختیار مشتریان با اولویت دادن به تعاونیهای قانونی قرار دهند. تبصره - بانکها در امر واردات مجاز به مضاربه با بخش خصوصی نمی‌باشند. (اصلاحی به موجب - قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴ - ۱۳۹۰) مصوب ۲۵/۱۰/۱۳۸۹)

احکام مرتبط

آیین نامه اجرائی فصل پنجم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲ - متن منقح

ماده ۳ - در مواردیکه تامین منابع توسط یک بانک برای بانکهای دیگر از محل منابع سپرده‌گذار صورت گیرد، بانک گیرنده منابع بوکالت توکیلی از طرف بانک تامین کننده منابع، وجوه حاصله را طبق ضوابط مربوط به سپرده‌های سرمایه‌گذاری بشرح آئین‌نامه تجهیز منابع پولی (موضوع تصویب‌نامه شماره ۸۱۹۶۲ مورخ ۱۳۶۲/۱۰/۱۲) منحصرأ بمصارف امور موضوع ماده ۹ خواهد رساند. تبصره - حق‌الوکاله بکارگیری سپرده‌ها براساس توافق بین بانکهای طرف معامله تعیین خواهد شد. در هر حال، حق‌الوکاله‌ای که از صاحبان سپرده‌های سرمایه‌گذاری اخذ خواهد شد، مجموعاً از حد تعیین شده بموجب بند ۴ ماده ۲۰ قانون تجاوز نخواهد کرد.

ماده ۱۰ - بانکها می‌توانند، به منظور ایجاد تسهیلات لازم در گسترش امر مسکن، با هماهنگی وزارت مسکن و شهرسازی، واحدهای مسکونی‌ارزان قیمت به منظور فروش اقساطی و یا اجاره به شرط تملیک احداث نمایند. تبصره - تملک زمین با رعایت قانون اراضی شهری جهت احداث واحدهای مسکونی موضوع ماده ۱۰ توسط بانکها بلامانع است.

احکام مرتبط

نظریات مشورتی قوه قضائیه

۷/۴۸۱۷ مورخه ۰۴/۰۷/۱۳۸۳

۱- شرط فسخ قرارداد در صورت تخلف مستاجر و شروط تخلیه مورد اجاره در صورت تحقق تخلف مستاجراز مفاد قرارداد مبینتی با هم ندارند و نیز شرط تملیک مورد اجاره به مستاجر در صورت عدم تخلف وی از شروط قرارداد مغایرتی با دو شرط قبلی نداشته و براساس ماده ۱۰ قانون مدنی هر سه شرط نافذ است. ۲- چنانچه مستاجر در طول رابطه استیجاری از پرداخت اقساط خوداری کند چنانچه موجر مایل نباشد از ضمانت اجرای فسخ قرارداد و تخلیه مورد اجاره استفاده کند می‌تواند با دریافت اقساط معوقه و خسارات قانونی بسنده کرده و قرارداد به اعتبار خود باقی بماند. ۳- در صورتی که مستاجر کلیه تعهدات خود را وفق مفاد قرارداد انجام داده باشد حق دارد موجر را در صورت امتناع ملزم به تملیک مورد اجاره نماید.

ماده ۱۱ - بانکها می‌توانند، به منظور ایجاد تسهیلات لازم جهت گسترش امور صنعت و معدن، کشاورزی و خدمات اموال منقول را بنا به درخواست مشتری و تعهد او مبنی بر خرید و مصرف و یا استفاده مستقیم مال و یا اموال مورد درخواست خریداری نموده و با اخذ تأمین به صورت اقساطی به مشتری بفروشند.

ماده ۱۲ - بانکها می‌توانند، به منظور ایجاد تسهیلات لازم جهت گسترش امور خدماتی، کشاورزی، صنعتی و معدنی، اموال منقول و غیر منقول را بنا به درخواست مشتری و تعهد او مبنی بر انجام اجاره به شرط تملیک و استفاده خود، خریداری و به صورت اجاره به شرط تملیک به مشتری واگذار نمایند.

احکام مرتبط

نظریات مشورتی قوه قضائیه

۷/۱۲۴۶ مورخه ۰۲/۰۳/۱۳۸۴

اجازه انعقاد قرارداد اجاره به شرط تملیک به بانکها داده شده است و تشخیص اینکه این مقررات با موازین اسلامی منطبق است یا نه برعهده فقهای شورای نگهبان است و قاضی ماذون نمی تواند به تشخیص خود از اجرای قانون خودداری نماید.

ماده ۱۳ - بانکها می توانند، به منظور ایجاد تسهیلات لازم جهت تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی به هر یک از عملیات ذیل مبادرت نمایند: الف - مواد اولیه و لوازم یدکی مورد نیاز واحدهای تولیدی را بنا به درخواست این واحدها و تعهد آنها مبنی بر خرید و مصرف مواد اولیه و لوازم یدکی مورد درخواست، خریداری و به صورت نسیه به واحدهای مذکور بفروشند. ب - آن قسم از تولیدات این واحدها را که سهل البیع باشد بنا به درخواست آنها پیش خرید نمایند.

ماده ۱۴ - بانکها موظفند جهت تحقق اهداف بندهای ۲ و ۹ اصل ۴۳ قانون اساسی بخشی از منابع خود را از طریق قرض الحسنه به متقاضیان اختصاص دهند. آیین نامه اجرایی این ماده توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیأت دولت می رسد.

احکام مرتبط

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸ - متن منقح

اصل چهل و سوم - برای تأمین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، باحفظ آزادی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران براساس ضوابط زیراستوار می شود: ۱. تأمین نیازهای اساسی: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده برای همه. ۲. تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل و قراردادن وسایل کار در اختیار همه کسانی که قادر به کارند ولی وسایل کار ندارند، در شکل تعاونی، از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر که نه به تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروه های خاص منتهی شود و نه دولت را به صورت یک کارفرمای بزرگ مطلق درآورد. این اقدام باید با رعایت ضرورت های حاکم بر برنامه ریزی عمومی اقتصاد کشور در هر یک از مراحل رشد صورت گیرد. ۳. تنظیم برنامه اقتصادی کشور به صورتی که شکل و محتوا و ساعات کار چنان باشد که هر فرد علاوه بر تلاش شغلی، فرصت و توان کافی برای خودسازی معنوی، سیاسی و اجتماعی و شرکت فعال در رهبری کشور و افزایش مهارت و ابتکار داشته باشد. ۴. رعایت آزادی انتخاب شغل و عدم اجبار افراد به کاری معین و جلوگیری از بهره کشی از کار دیگری. ۵. منع اضرار به غیر و انحصار و احتکار و ربا و دیگر معاملات باطل و حرام. ۶. منع اسراف و تبذیر در همه شئون مربوط به اقتصاد، اعم از مصرف، سرمایه گذاری، تولید، توزیع و خدمات. ۷. استفاده از علوم و فنون و تربیت افراد ماهر به نسبت احتیاج برای توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور. ۸. جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه بر اقتصاد کشور. ۹. تأکید بر افزایش تولیدات کشاورزی، دامی و صنعتی که نیازهای عمومی را تأمین کند و کشور را به مرحله خودکفایی برساند و از وابستگی برهاند.

ماده ۱۵ اصلاحی - کلیه قراردادهائی که در اجرای این قانون مبادله میگردد بموجب قراردادی که بین طرفین منعقد میشود در حکم اسناد رسمی بوده و در صورتیکه در مفاد آن طرفین اختلافی نداشته باشند لازم الاجراء بوده و تابع مفاد آئیننامه اجرائی اسناد رسمی میباشد. آندسته از معاملات مربوط به اموال غیر منقول و اموال منقول که طبق قوانین و مقررات موضوعه باید در دفاتر اسناد رسمی انجام شوند کماکان طبق تشریفات مربوط انجام خواهد شد. تبصره ۱ - کلیه وجوه و تسهیلات اعطائی که بانکها در اجرای این قانون به اشخاص حقیقی و حقوقی پرداخت نموده یا می نمایند و برابر

قرارداد تنظیمی مقرر شده باشد که اشخاص مذکور در سررسید معینی وجوه و تسهیلات دریافتی به انضمام سود و خسارت و هزینه‌های ثبتی و اجرائی، دادرسی و حق الوکاله راپردازند، در صورت عدم پرداخت و اعلام بانک بستانکار قابل مطالبه و وصول است و کلیه مراجع قضائی و دوایر اجرای ثبت و دفاتر اسناد رسمی مکلفند بر اساس مفاد اسناد و قراردادهای تنظیمی نسبت به صدور حکم و اجرائیه و وصول مطالبات بانک، طبق مقررات این قانون اقدام نمایند. تبصره ۲ - اشخاصیکه در قالب استفاده از خدمات بانکی از وجوه و منابع مالی بانکها به نحو غیرمجاز بهره‌مند می‌شوند مکلفند علاوه بر استرداد وجوه مذکور، خسارت مربوط را به ترتیبی که در قراردادهای تنظیمی مقرر شده باشد پرداخت نمایند. تبصره ۳ - چنانچه در هر یک از موارد اعطای تسهیلات بانکی بیش از یک قرارداد بین بانک با مشتریان خود در دفتر اسناد رسمی تنظیم گردد حقوق متعلق اعم از هر نوع عوارض حق الثبت و نظایر آن نسبت به سند اول محاسبه و دریافت خواهد شد و در مورد قرارداد بعدی تعلق حقوق مزبور منوط به افزایش رقم مندرج در قراردادهای بعدی نسبت به رقم مذکور در قرارداد ماقبل آنست در اینصورت حقوق متعلق اعم از هر نوع عوارض، حق الثبت و نظایر آن باستثنای حق التحریر باید به نسبت ما به التفاوت دو رقم فوق‌الذکر محاسبه و دریافت گردد. ملاک تشخیص ارتباط قراردادها اعلام بانک ذیربط میباشد. تبصره ۴ - در مواردیکه وسائل نقلیه موتوری (ساخت کارخانجات داخلی یا وارداتی) مع‌الواسطه بانکها از طریق اعطای تسهیلات بانکی به اشخاص منتقل میگردد بانک انتقال‌دهنده از لحاظ مقررات مالیات نقل و انتقال در حکم انتقال دهند دست اول تلقی خواهد شد. (اصلاحی به موجب - قانون الحاق دو تبصره به ماده (۱۵) اصلاحی قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۲۹/۱۱/۱۳۷۶)

احکام مرتبط

آئین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجرا و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرائی مصوب ۱۳۸۷ - متن منقح

ماده ۱۹۹ - قراردادهای عادی که بین بانکها و مشتریان در اجرای ماده ۱۵ قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲ و الحاق چهار تبصره به آن در سالهای ۱۳۶۵ و ۱۳۷۶ مبادله می‌گردد در حکم سند رسمی بوده و در صورتیکه طرفین در مفاد آن اختلافی نداشته باشند با تقاضای بستانکار ادارات ثبت مکلف به صدور اجرائیه و ادامه عملیات اجرائی طبق آئین‌نامه اجرای اسناد رسمی می‌باشند.

قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰ - متن منقح

ماده ۳۴ - در مورد کلیه معاملات رهنی و شرطی و دیگر معاملات مذکور در ماده (۳۳) قانون ثبت، راجع به اموال منقول و غیرمنقول، در صورتی که بدهکار ظرف مهلت مقرر در سند، بدهی خود را نپردازد، طلبکار می‌تواند از طریق صدور اجرائیه وصول طلب خود را توسط دفترخانه تنظیم کننده سند، درخواست کند. چنانچه بدهکار ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ اجرائیه نسبت به پرداخت بدهی خود اقدام ننماید بنابه تقاضای بستانکار، اداره ثبت پس از ارزیابی تمامی مورد معامله و قطعیت آن، حداکثر ظرف مدت دوماه از تاریخ قطعیت ارزیابی، با برگزاری مزایده نسبت به وصول مطالبات مرتهن به میزان طلب قانونی وی اقدام و مازاد را به رهن مسترد می‌نماید. تبصره ۱ - در مواردی هم که مال یا ملکی، وثیقه دین یا انجام تعهد یا ضمانتی قرار داده می‌شود مطابق مقررات این قانون عمل خواهد شد. تبصره ۲ - نحوه ابلاغ اجرائیه، بازداشت مازاد مورد رهن و چگونگی ختم عملیات اجرائی و برگزاری مزایده و اعراض از رهن و سایر موارد به موجب آئین‌نامه ای است که ظرف مدت سه ماه از طرف سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید. تبصره ۳ - این قانون نسبت به اسناد تنظیمی و اجرائیه‌های صادره که قبل از تصویب این قانون مختومه نگردیده

است نیز جاری است. تبصره ۴- در راستای تسهیل در وصول مطالبات سررسید گذشته بانکها و یا مؤسسات مالی و یا اعتباری دارای مجوز به یکی از روشهای زیر عمل می‌شود: ۱- بانک و یا مؤسسه مالی و یا اعتباری تسهیلات‌دهنده، در صورت درخواست واحد تولیدی بدهکار، به بازار فرابورس یا کارشناس رسمی دادگستری مراجعه و تمام اموال و دارایی‌های واحد تولیدی را قیمت‌گذاری می‌نماید و با هدف تأمین طلب بانک و یا مؤسسه مالی و یا اعتباری بر روی درصد سهام قابل واگذاری به خریدار، یک مناقصه برگزار می‌کند تا مشخص شود که کدام خریدار با قبول درصد کمتری از سهام واحد تولیدی بدهکار، تمام بدهی او را می‌پردازد. با پرداخت میزان طلب بانک و مؤسسه مالی و یا اعتباری از واحد تولیدی توسط خریدار، آن بخش از سهم واحد تولیدی که در مناقصه مشخص شده است، به خریدار منتقل و اموال مورد رهن آزاد می‌شود. در صورتی که بدهکار از مجوز فوق برای تسویه بدهیهای خود استفاده کند، در صورت شرط ضمن عقد در قرارداد مناقصه و درخواست خریدار، بدهکار مکلف است به خریدار سهام واحد تولیدی بدهکار اعم از اینکه بانک و یا مؤسسه مالی و یا اعتباری باشد و یا سهام خود را از طریق فرابورس خریداری کرده باشد، اجازه دهد تا با خرید نقدی بخش دیگری از سهام این واحد تولیدی به قیمت قبلی، سهام خود را تا سقف سهام مورد نیاز برای تشکیل مجمع عمومی فوق‌العاده، افزایش دهد. ۲- در مورد معاملات بانکها و مؤسسات مالی و یا اعتباری مجاز، هرگاه مال مورد وثیقه به مبلغ پایه کارشناسی رسمی دادگستری مرضی الطرفین خریداری نداشته باشد، به تقاضای بستانکار و ضمن اخطار به تسهیلات‌گیرنده و رهن، مهلت دو ماهه داده می‌شود تا طلب بانک یا مؤسسه مالی و یا اعتباری را پرداخت کند و یا ملک مورد وثیقه را با پرداخت تمام یا بخشی از طلب بانک تا سقف مبلغ پایه مزایده فک رهن کند. چنانچه ظرف مدت مذکور طلب بستانکار پرداخت نشود، مال مورد مزایده به بالاترین مبلغ پیشنهادی مشروط بر اینکه کمتر از هفتاد درصد (۷۰) مبلغ پایه مزایده نباشد، به فروش رسیده و طلب بستانکار وصول می‌شود. در صورتی که در مزایده اول، مال مورد مزایده به فروش نرسد، تکرار مزایده با قیمت کارشناسی جدید بلامانع است. هرگاه ارزش مال مورد وثیقه بیشتر از ارزش مورد مطالبه بانک باشد، تملک دارایی مورد وثیقه به اختیار بانک می‌باشد و الزامی در تملک ندارد. در صورت عدم وصول کامل طلب از این طریق، حق پیگیری وصول باقی‌مانده مطالبات از روشهای قانونی برای بستانکار محفوظ است. در اجرای این تبصره استفاده از سازوکارهای بورس کالا در اولویت قرار دارد. (اصلاحی به موجب - قانون اصلاح ماده (۳۴) اصلاحی قانون ثبت مصوب ۱۳۵۱ و حذف ماده (۳۴) مکرر آن و ماده ۱۹ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴)

نظریات مشورتی قوه قضائیه

۲۷/۰۲/۱۳۹۳ مورخه ۷/۹۳/۱۰۹

اولاً: قراردادهایی که در آن مازاد بر میزان تعیین شده بانک مرکزی سود و جریمه تعیین شده، نسبت به مازاد بر میزان تعیین شده در مصوبه بانک مرکزی، فاقد اعتبار بوده و غیر قابل مطالبه است. نتیجتاً دعوای مطالبه آنها نیز محکوم به بطلان است. ثانیاً: ماده ۱۵ قانون عملیات بانکی بدون ربا و تبصره های آن به مؤسسات اعتباری غیر بانکی تسری دارد و تبصره های آن استثناء نگردیده است.

۰۹/۰۹/۱۳۹۲ مورخه ۷/۹۲/۱۷۴۷

توافق بر جریمه به عنوان وجه التزام خسارت تاخیر تادیه دین فقط در چارچوب مقررات قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۶۲ با اصلاحات بعدی برای وجوه و تسهیلات اعطائی بانک ها پیش بینی شده است، ولی در تمام دعوایی که موضوع آن دین و از نوع وجه رایج است مطالبه و پرداخت خسارت تاخیر تادیه بر اساس ماده ۵۲۲ قانون آئین دادرسی مدنی انجام می‌شود و شرط زیاده در تعهدات پولی ربای قرضی محسوب می‌شود. وجه التزام موضوع ماده ۲۳۰ قانون مدنی ناظر به تعهدات غیر پولی است و قسمت اخیر ماده ۵۲۲ قانون آئین دادرسی مدنی راجع به امکان مصالحه طرفین به نحوه دیگر

ناظر به مصالحه به کمتر از شاخص تورم است؛ زیرا مقررات یاد شده تا سقف شاخص تورم امری بوده و توافق بر بیشتر از آن بی اعتبار است.

۰۳/۱۲/۱۳۹۲ مورخه ۷/۹۲/۲۲۸۵

توافق بر جریمه به عنوان وجه التزام خسارت تاخیر تادیه دین فقط در چارچوب مقررات قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۶۲ با اصلاحات بعدی برای وجوه و تسهیلات اعطائی بانک ها پیش بینی شده است. ولی در تمام دعائی که موضوع آن دین و از نوع وجه رایج است مطالبه و پرداخت خسارت تاخیر تادیه بر اساس ماده ۵۲۲ قانون آئین دادرسی مدنی انجام می شود و شرط زیاده در تعهدات پولی ربای قرضی محسوب می شود. وجه التزام موضوع ماده ۲۳۰ قانون مدنی ناظر به تعهدات غیر پولی است و قسمت اخیر ماده ۵۲۲ قانون آئین دادرسی مدنی راجع به امکان مصالحه طرفین به نحوه دیگر ناظر به مصالحه به کمتر از شاخص تورم است؛ زیرا مقررات یاد شده تا سقف شاخص تورم امری بوده و توافق بر بیشتر از آن بی اعتبار است.

۱۳/۰۳/۱۳۹۲ مورخه ۷/۹۲/۴۶۴

توافق بر جریمه به عنوان وجه التزام خسارت تاخیر تادیه دین فقط در چارچوب مقررات قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۶۲ با اصلاحات بعدی برای وجوه و تسهیلات اعطائی بانک ها پیش بینی شده است ولی در تمام دعائی که موضوع آن دین و از نوع وجه رایج است مطالبه و پرداخت خسارت تاخیر تادیه بر اساس ماده ۵۲۲ قانون آئین دادرسی مدنی انجام می شود و شرط زیاده در تعهدات پولی ربای قرضی محسوب می شود، وجه التزام موضوع ماده ۲۳۰ قانون مدنی ناظر به تعهدات غیر پولی است و قسمت اخیر ماده ۵۲۲ قانون آئین دادرسی مدنی راجع به امکان مصالحه طرفین به نحوه دیگر ناظر به مصالحه به کمتر از شاخص تورم است زیرا مقررات یاد شده تا سقف شاخص تورم امری بوده و توافق بر بیشتر از آن بی اعتبار است.

۰۹/۰۹/۱۳۹۲ مورخه ۷/۹۲/۱۷۴۷

توافق بر جریمه به عنوان وجه التزام خسارت تاخیر تادیه دین فقط در چارچوب مقررات قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۶۲ با اصلاحات بعدی برای وجوه و تسهیلات اعطائی بانک ها پیش بینی شده است، ولی در تمام دعائی که موضوع آن دین و از نوع وجه رایج است مطالبه و پرداخت خسارت تاخیر تادیه بر اساس ماده ۵۲۲ قانون آئین دادرسی مدنی انجام می شود و شرط زیاده در تعهدات پولی ربای قرضی محسوب می شود. وجه التزام موضوع ماده ۲۳۰ قانون مدنی ناظر به تعهدات غیر پولی است و قسمت اخیر ماده ۵۲۲ قانون آئین دادرسی مدنی راجع به امکان مصالحه طرفین به نحوه دیگر ناظر به مصالحه به کمتر از شاخص تورم است؛ زیرا مقررات یاد شده تا سقف شاخص تورم امری بوده و توافق بر بیشتر از آن بی اعتبار است.

۰۴/۱۱/۱۳۹۱ مورخه ۷/۲۲۲۹

۱- توافق بر جریمه به عنوان وجه التزام تاخیر در تادیه دین فقط در چارچوب قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۶۲/۶/۸ با اصلاحات بعدی برای وجوه و تسهیلات اعطائی بانکها پیش بینی شده است ولی در تمام دعاوی که موضوع آن دین و از نوع وجه رایج است مطالبه و پرداخت خسارت تاخیر تادیه بر اساس ماده ۵۲۲ قانون آئین دادرسی مدنی انجام می شود و شرط زیاده در تعهدات پولی ربای قرضی محسوب می شود، و وجه التزام موضوع ماده ۲۳۰ قانون مدنی ناظر به تعهدات غیر پولی است و قسمت اخیر ماده ۵۲۲ قانون آئین دادرسی مدنی راجع به امکان مصالحه طرفین به نحوه دیگری به نظر ناظر به مصالحه کمتر از شاخص تورم است زیرا مقررات یاد شده تا سقف شاخص تورم امری بوده و توافق بر بیشتر از آن بی اعتبار است.

۳۰/۰۲/۱۳۸۳ مورخه ۷/۱۲۸۴

قراردادی که بانک با مشتری به منظور وام مشارکتی جهت نحوه پرداخت اقساط تنظیم میکند در حکم سند لازم الاجرا بوده و تابع مفاد آیین نامه اسناد رسمی است.

۲۰/۰۱/۱۳۹۳ مورخه ۷/۹۳/۵۴

بانک ها و مؤسسات اعتباری در جهت دریافت مطالبات خود اعم از اصل، سود و خسارت تاخیر تادیه تکلیفی به ارسال و ابلاغ اخطاریه به ضامن، جدای از مدیون اصلی ندارند. مگر اینکه در قرارداد مربوطه چنین شرطی لحاظ شده باشد.

۰۷/۰۹/۱۳۹۰ مورخه ۷/۴۰۵۱

امتیازات خاص (در یافت خسارت تاخیر تادیه علاوه بر دریافت سود) که به بانکها تعلق می گیرد به مؤسسات اعتباری غیربانکی مجاز نیز تسری پیدا می کند.

۱۷/۰۴/۱۳۸۵ مورخه ۷/۲۸۱۶

در خصوص وصول مطالبات بانکها دادگاهها مکلفند طبق مقررات و شرایط اعطاء وجوه و تسهیلات رسیدگی و نسبت به وصول مطالبات بانکها اعم از اصل و هزینه و خسارات متفرعات متعلقه اقدام نمایند.

۲۲/۰۹/۱۳۹۰ مورخه ۷/۴۱۶۸

در حکم اسناد لازم الاجرا تلقی کردن قراردادهای بانکی موضوع ماده ۱۵ قانون اصلاح عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۶۵ ناظر به صدور اجرائیه از طریق اداره ثبت اسناد یا دفاتر اسناد رسمی می باشد و منصرف از امکان اظهارانکار، تردید یا جعل نسبت به قراردادهای مذکور می باشد.

۱۶/۱۲/۱۳۹۰ مورخه ۷/۴۹۴۶

۱- با توجه به الزامی بودن رعایت مصوبات پولی و بانکی بانک مرکزی برای کلیه بانکها از جمله در تعیین سود و جریمه در قراردادهای و با توجه به ماده ۱۰ قانون مدنی، قراردادهایی که در آن مازاد بر میزان تعیین شده بانک مرکزی سود و جریمه تعیین شده نسبت به مازاد بر میزان تعیین شده در مصوبه بانک مرکزی، فاقد اعتبار بوده و غیر قابل مطالبه است. نتیجتاً دعاوی مطالبه آنها نیز محکوم به بطلان است. ۲- با توجه به ماده واحده قانون تسری امتیازات خاص بانکها به مؤسسات اعتباری غیر بانکی مصوب سال ۱۳۸۱، ماده ۱۵ قانون عملیات بانکی بدون ربا و تبصره های آن به مؤسسات یاد شده تسری دارد و تبصره های آن استثناء نگردیده است.

۰۶/۰۹/۱۳۸۹ مورخه ۷/۵۳۳۱

مطالبه و محاسبه خسارت تاخیر تادیه برای ایامی که اعسار مدیون وارد تشخیص گردیده و لو نسبت به تسهیلات بانکی، وجاهت قانونی ندارد.

۰۱/۰۸/۱۳۸۹ مورخه ۷/۴۶۰۸

با توجه به اطلاق ماده ۱۵ اصلاحی قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲/۸/۶، کلیه قراردادهایی که در اجرای قانون فوق بین طرفین منعقد می شود در حکم اسناد رسمی لازم الاجرا تلقی می گردد. بنابراین به نظر می رسد که قراردادهای فروش اقساطی ماشین آلات (خودرو) در حکم اسناد رسمی و لازم الاجرا می باشند.

۱۹/۱۱/۱۳۸۹ مورخه ۷/۷۱۸۵

چنانچه طبق قرارداد منعقد موجودی حساب سپرده یا اوراق مشارکت وام گیرنده در ازای دریافت تسهیلات اعطایی بانک، در وثیقه آن بانک قرار گیرد، بانک می تواند از بازداشت و توقیف موجودی

حساب سپرده یا اوراق مشارکت وام گیرنده معادل طلب خود با توجه به دستور مقام قضائی یا مراجع دیگر قانونی، خودداری نماید. ولی بازداشت و توقیف مازاد طلب بانک چنانچه موجودی حساب سپرده یا اوراق مشارکت بیش از طلب بانک باشد، با توجه به دستور واصله بلامانع است.

۲۰/۰۹/۱۳۹۱ مورخه ۷/۱۸۹۹

شرط مندرج در قراردادهای بانکی مربوط به اعطای وام (در صورت تاخیر در پرداخت بدهی و تعلق جریمه مطالبات بانک ابتدا خسارت تاخیر تادیه را محاسبه و سپس اقدام به تصفیه اصل بدهی می نمایند)، مطابق با قوانین و مقررات پولی و بانکی کشور از جمله مواد ۱ و ۲ قانون نحوه وصول مطالبات بانکها مصوب ۱۳۶۸ و تبصره ۱ الحاقی سال ۱۳۷۶ به ماده ۱۵ قانون عملیات بانکی بدون ربا (مصوب ۱۳۶۲) می باشد و مشمول بند ۳ ماده ۲۳۲ قانون مدنی نیست.

۰۴/۱۲/۱۳۸۶ مورخه ۷/۸۰۹۹

اسنادی که در اجرای ماده ۱۵ عملیات بانکی بدون ربا بین بانک ها و مشتریان تنظیم می شود در حکم سند رسمی است لیکن از حیث لازم الاجرا بودن مانند اسناد رسمی است.

۲۶/۰۲/۱۳۸۳ مورخه ۷/۹۶۳

اگر در اساسنامه مربوط به معرفی اشخاص صاحب امضاء افرادی که دارای حق امضای اسناد تعهد آور هستند معرفی شده باشند امضای این افراد در ذیل اوراق با مهر شرکت کافی برای طرح دعوی خواهد بود. ۲- برای صدور قرار تامین خواسته در دعاوی مستند به قراردادهای موضوع تبصره یک م ۱۵ ق عملیات بانکی بدون ربا ۱۳۷۶ نیازی به سپردن خسارت احتمالی نیست.

ماده ۱۶ - بانکها می توانند به منظور ایجاد تسهیلات لازم برای گسترش امور تولیدی، بازرگانی و خدماتی مبادرت به جعله، استصناع، مباحه و خرید دین نمایند. (اصلاحی به موجب - قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴ - ۱۳۹۰) مصوب ۲۵/۱۰/۱۳۸۹)

ماده ۱۷ - بانکها می توانند، اراضی مزروعی و یا باغات را که در اختیار و تصرف خود دارند به مزارعه و یا مساقات بدهند.

فصل چهارم - بانک مرکزی ایران و سیاست پولی

ماده ۱۸ - بانک مرکزی ایران که از این پس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نامیده می شود در مورد شرکتهای دولتی که سهام آن صد درصد متعلق به دولت نیست، فقط می تواند طبق عملیات مجاز در این قانون عمل نماید.

احکام مرتبط

آیین نامه فصل چهارم قانون عملیات بانکی بدون ربا بهره مصوب ۱۳۶۲ - متن منقح

ماده ۴ - بانک مرکزی در رابطه با اعطای تسهیلات بانکی با شرکتهای دولتی (که سهام آنها صد درصد متعلق به دولت نیست) منحصرأ میتواند براساس مقررات قانون عملیات بانکی بدون ربا و این آیین نامه مبادرت به عملیات بانکی بنماید.

ماده ۱۹ - سیاست اعتباری و تسهیلات اعطایی کوتاه مدت (یکساله) به پیشنهاد مجمع عمومی بانک مرکزی و تصویب هیأت دولت تعیین شده و سیاست اعتباری و تسهیلات اعطایی پنجساله و درازمدت

در ضمن لوایح برنامه‌های عمرانی پنج‌ساله و درازمدت کشور جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود.

احکام مرتبط

قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ - متن منقح

ماده ۳ - اجازه داده می‌شود کمبود نقدینگی و وجوه مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۲) این قانون از منابع سیستم بانکی با رعایت موارد زیر تأمین گردد: الف - سقف ریالی تسهیلات بانکی قابل اعطاء به شرکت‌های دولتی باید ضمن رعایت سیاست‌های پولی موضوع ماده (۱۹) قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲.۶.۸ و حداکثر تا سقف‌های پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سنواتی، به استثناء تسهیلات بانکی برای سرمایه‌گذاری آنها با رعایت مفاد سایر تبصره‌های مندرج در قوانین مزبور به طور جداگانه به تصویب هیأت وزیران برسد. ب - پرداخت تسهیلات مذکور منوط به بازپرداخت اقساط سررسید وام‌های قبلی از محل ذخایر و اندوخته‌ها می‌باشد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظفند هر شش ماه یک بار عملکرد این تسهیلات را به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی گزارش نمایند.

آیین‌نامه فصل چهارم قانون عملیات بانکی بدون ربا بهره‌مصوب ۱۳۶۲ - متن منقح

ماده ۱ - بانک مرکزی براساس کلی اقتصادی و اولویت‌های تعیین شده و همچنین با در نظر گرفتن وضع پولی کشور خطوط کلی سیاست اعتباری و سیاست اعطای تسهیلات بانکی برای دوره هر برنامه، اعم از پنج ساله و یا درازمدت را با توجه به آثار اقتصادی آن، تنظیم مینماید تا پس از تایید شورای پول و اعتبار ضمن لوایح برنامه‌های عمرانی مربوط جهت تصویب مجلس شورای اسلامی تقدیم گردد.

قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره‌مصوب ۱۳۶۲ - متن منقح

ماده ۲۰ - بانک مرکزی ایران در حسن اجرای نظام پولی و اعتباری کشور می‌تواند با استفاده از ابزار ذیل، طبق آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد بر اساس ماده ۱۹ در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت کند: ۱ - تعیین حداقل و یا حداکثر نسبت سهم سود بانکها در عملیات مشارکت و مضاربه این نسبتها ممکن است در هر یک از رشته‌های مختلف و متفاوت باشد. ۲ - تعیین رشته‌های مختلف سرمایه‌گذاری و مشارکت در حدود سیاست‌های اقتصادی مصوب و تعیین حداقل نرخ سود احتمالی برای انتخاب طرح‌های سرمایه‌گذاری و مشارکت حداقل نرخ سود احتمالی ممکن است در هر یک از رشته‌های مختلف متفاوت باشد. ۳ - تعیین حداقل و حداکثر نسبت سود بانکها در معاملات اقساطی و اجاره به شرط تملیک در تناسب با قیمت تمام شده مورد معامله. این نسبتها ممکن است در موارد مختلف متفاوت باشد. ۴ - تعیین انواع و میزان حداقل و حداکثر کارمزد خدمات بانکی (مشروط بر این که بیش از هزینه کار انجام شده نباشد) و حق‌الوکاله بکارگیری سپرده‌های سرمایه‌گذاری که توسط بانکها دریافت می‌شود. ۵ - تعیین نوع، میزان، حداقل و حداکثر امتیازات موضوع ماده ۶ و تعیین ضوابط تبلیغات برای بانکها در این موارد. ۶ - تعیین حداقل و حداکثر میزان مشارکت، مضاربه، سرمایه‌گذاری، اجاره به شرط تملیک، معاملات اقساطی، نسیه، سلف، مزارعه، مساقات، جعاله و قرض‌الحسنه برای بانکها و یا هر یک از آنها در هر یک از موارد و رشته‌های مختلف و نیز تعیین حداکثر تسهیلات اعطایی به هر مشتری.

ماده ۲۰ - بانک مرکزی ایران در حسن اجرای نظام پولی و اعتباری کشور می‌تواند با استفاده از ابزار ذیل، طبق آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد بر اساس ماده ۱۹ در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت کند: ۱ - تعیین حداقل و یا حداکثر نسبت سهم سود بانکها در عملیات مشارکت و مضاربه این نسبتها ممکن است در هر یک از رشته‌های مختلف و متفاوت باشد. ۲ - تعیین رشته‌های

مختلف سرمایه گذاری و مشارکت در حدود سیاستهای اقتصادی مصوب و تعیین حداقل نرخ سود احتمالی برای انتخاب طرحهای سرمایه گذاری و مشارکت حداقل نرخ سود احتمالی ممکن است در هر یک از رشته‌های مختلف متفاوت باشد. ۳ - تعیین حداقل و حداکثر نسبت سود بانکها در معاملات اقساطی و اجاره به شرط تملیک در تناسب با قیمت تمام شده مورد معامله. این نسبتها ممکن است در موارد مختلف متفاوت باشد. ۴ - تعیین انواع و میزان حداقل و حداکثر کارمزد خدمات بانکی (مشروط بر این که بیش از هزینه کار انجام شده نباشد) و حق الوکاله بکارگیری سپرده‌های سرمایه گذاری که توسط بانکها دریافت می‌شود. ۵ - تعیین نوع، میزان، حداقل و حداکثر امتیازات موضوع ماده ۶ و تعیین ضوابط تبلیغات برای بانکها در این موارد. ۶ - تعیین حداقل و حداکثر میزان مشارکت، مضاربه، سرمایه گذاری، اجاره به شرط تملیک، معاملات اقساطی، نسیه، سلف، مزارعه، مساقات، جعاله و قرض الحسنه برای بانکها و یا هر یک از آنها در هر یک از موارد و رشته‌های مختلف و نیز تعیین حداکثر تسهیلات اعطایی به هر مشتری.

احکام مرتبط

آیین نامه اجرایی قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی مصوب ۱۳۸۶ - متن منقح

ماده ۴ - تشخیص عملیات بانکی و تعیین مصادیق آن بر اساس قانون و قانون پولی و بانکی کشور - مصوب ۱۳۵۱ - و قانون عملیات بانکی بدون ربا - مصوب ۱۳۶۲ - و مقررات این آیین نامه بر عهده بانک مرکزی است.

آیین نامه اجرائی فصل پنجم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲ - متن منقح

ماده ۳ - در مواردیکه تامین منابع توسط یک بانک برای بانکههای دیگر از محل منابع سپرده گذار صورت گیرد، بانک گیرنده منابع بوکالت توکیلی از طرف بانک تامین کننده منابع، وجوه حاصله را طبق ضوابط مربوط به سپرده‌های سرمایه گذاری بشرح آئین نامه تجهیز منابع پولی (موضوع تصویب نامه شماره ۸۱۹۶۲ مورخ ۱۳۶۲/۱۰/۱۲) منحصرأ بمصارف امور موضوع ماده ۹ خواهد رساند. تبصره - حق الوکاله بکارگیری سپرده‌ها براساس توافق بین بانکههای طرف معامله تعیین خواهد شد. در هر حال، حق الوکاله‌ای که از صاحبان سپرده‌های سرمایه گذاری اخذ خواهد شد، مجموعاً از حد تعیین شده بموجب بند ۴ ماده ۲۰ قانون تجاوز نخواهد کرد.

آیین نامه فصل چهارم قانون عملیات بانکی بدون ربا بهره مصوب ۱۳۶۲ - متن منقح

ماده ۳ - در حسن اجرای سیاست پولی و اعتباری و حفظ ارزش پول، بانک مرکزی میتواند علاوه بر بکار گرفتن ابزار سیاست پولی موضوع قانون پولی و بانکی، در حدی که مغایر مفاد قانون عملیات بانکی بدون ربا نباشد، با تصویب وزیر امور اقتصادی و دارائی، با استفاده از ابزار ذیل، در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت کند. ۱ - تعیین رشته‌های مختلف سرمایه گذاری و مشارکت با توجه به سیاستهای اقتصادی مصوب هیئت وزیران. ۲ - تعیین حداقل نرخ سود (بازده) احتمالی برای انتخاب طرحهای سرمایه گذاری و یا مشارکت و همچنین تعیین حداقل و یا عنداللزوم حداکثر نرخ سود مورد انتظار و یا نرخ بازده احتمالی برای سایر انواع تسهیلات اعطائی بانکی. ۳ - تعیین حداقل و یا حداکثر نسبت سهم سود بانکها در عملیات مضاربه و مشارکت. ۴ - حداقل و یا حداکثرهای مقرر در بندهای ۲ و ۳ ممکن است در رشته‌های مختلف متفاوت باشد. ۵ - تعیین حداقل و یا حداکثر میزان تسهیلات اعطائی بانکها از محل سپرده‌های سرمایه گذاری و یا منابع بانک برای هر یک از رشته‌های فعالیت و عنداللزوم برای هر یک از امور موضوع ماده ۹ آئین نامه تجهیز منابع پولی (موضوع تصویب نامه شماره ۸۱۹۶۲ مورخ ۱۳۶۲/۱۰/۱۲) برای کلیه بانکها و یا هر یک از آنها، تعیین حدود مذکور، حداقل سالی یکمرتبه بنحوی صورت خواهد گرفت که اجرای سیاستهای موضوع مواد ۱ و ۲ این آئین نامه تسهیل گردد. ۶ - تعیین حداکثر هر یک از انواع و یا مجموع تسهیلات اعطائی به هر شخص اعم از حقیقی و یا حقوقی توسط یک یا چند بانک. ۷ - تعیین حداقل و یا حداکثر میزان انواع حق الوکاله بکارگیری

سپرده‌های سرمایه‌گذاری، حق‌الوکاله مذکور می‌تواند شامل هزینه‌های اداری بانکها برای تجهیز و اداره سپرده‌های موصوف نیز بشود. در هر صورت مبلغ دیگری تحت هیچ عنوان توسط بانکها از صاحبان سپرده‌های سرمایه‌گذاری اخذ نخواهد شد. ۸ - ضوابط تعیین میزان حداقل و یا حداکثر کارمزد انواع خدمات بانکی با توجه به میزان کار انجام شده برای اینگونه خدمات در هر صورت میزان حداکثر کارمزد مزبور از هزینه کار انجام شده برای این قبیل خدمات تجاوز نخواهد کرد. ۹ - تعیین نوع، میزان، حداقل و یا حداکثر امتیازات موضوع ماده ۶ قانون و تعیین ضوابط تبلیغات بانکی در این مورد. (اصلاحی به موجب - اصلاح آیین‌نامه‌عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۲۵/۱۲/۱۳۶۴)

قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲ - متن منقح

ماده ۱۹ - سیاست اعتباری و تسهیلات اعطایی کوتاه مدت (یک‌ساله) به پیشنهاد مجمع عمومی بانک مرکزی و تصویب هیأت دولت تعیین شده و سیاست اعتباری و تسهیلات اعطایی پنج‌ساله و درازمدت در ضمن لوایح برنامه‌های عمرانی پنج‌ساله و درازمدت کشور جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود.

ماده ۶ - بانکها می‌توانند، به منظور جذب و تجهیز سپرده‌ها، با اتخاذ روشهای تشویقی از امتیازات ذیل به سپرده‌گذاران اعطا نمایند: الف - اعطای جوایز غیر ثابت نقدی یا جنسی برای سپرده‌های قرض‌الحسنه. ب - تخفیف و یا معافیت سپرده‌گذاران برای استفاده از تسهیلات اعطایی بانکی در موارد مذکور در فصل سوم.

آرای هیات عمومی دیوان عدالت اداری

نظریات مشورتی قوه قضائیه

۱۳۹۱/۰۵/۱۴ مورخه ۷/۹۳۴

کلیه بانک‌های تحت نظارت بانک مرکزی و نیز موسسات مالی اعتباری با توجه به ماده واحده قانون تسری امتیازات خاص بانک‌ها به موسسات اعتباری غیر بانکی مجاز مصوب ۸۱/۱/۲۷ مکلف به رعایت ضوابط و مصوبات شورای پول و اعتباری از جمله در تعیین حداقل و حداکثر سود تسهیلات اعطایی بوده و تنظیم قرار دادهای مذکور بر خلاف مصوبات شورای پول و اعتبار مشمول قسمت اخیر ماده ۱۰ قانون مدنی است.

۱۳۹۱/۰۱/۳۰ مورخه ۷/۱۲۸

چنانچه مؤسسات مالی و اعتباری غیر بانکی در زمان اعطای وام به مشتری مبادرت به انعقاد قرارداد مبنی بر اخذ سود و جریمه مازاد بر مقررات پولی و بانکی نمایند، چون توافقشان بر خلاف مقررات پولی و بانکی (آمره) است در صورتی مازاد بر اخذ سود و جریمه توسط مشتری قابل مطالبه می‌باشد که بدو مشارالیه تقاضای ابطال قرارداد اخیرالذکر را از مرجع ذی صلاح حسب مورد (بانک مرکزی یا دادگاه عمومی) درخواست نماید.

۱۳۹۲/۰۷/۲۸ مورخه ۷/۹۲/۱۴۲۶

۱- بانک مرکزی ایران در حسن اجرای نظام پولی کشور می‌تواند در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت کند که یکی از موارد این دخالت و نظارت تعیین نرخ رسمی سود وام‌های بانکها و موسسات اعتباری می‌باشد و نظر به اینکه مقررات مربوط به سیاستهای پولی و بانکی از قواعد آمره و مربوط به نظم عمومی تلقی می‌شود، لذا توافق و تراضی اشخاص و بانک‌ها بر خلاف مقررات مذکور فاقد اثر حقوقی می‌باشد و در فرض شرط خلاف مقررات و مصوبات یاد شده شرط خلاف مقررات آمره بوده و نافذ نیست.

۱۳۹۰/۱۲/۱۶ مورخه ۷/۴۹۴۶

۱- با توجه به الزامی بودن رعایت مصوبات پولی و بانکی بانک مرکزی برای کلیه بانکها از جمله در تعیین سود و جریمه در قراردادهای و با توجه به ماده ۱۰ قانون مدنی، قراردادهایی که در آن مازاد بر میزان تعیین شده بانک مرکزی سود و جریمه تعیین شده نسبت به مازاد بر میزان تعیین شده در مصوبه بانک مرکزی، فاقد اعتبار بوده و غیر قابل مطالبه است. نتیجتاً دعاوی مطالبه آنها نیز محکوم به بطلان است. ۲- با توجه به ماده واحده قانون تسری امتیازات خاص بانکها به موسسات اعتباری غیر بانکی مصوب سال ۱۳۸۱، ماده ۱۵ قانون عملیات بانکی بدون ربا و تبصره های آن به مؤسسات یاد شده تسری دارد و تبصره های آن استثناء نگردیده است.

۰۷/۰۹/۱۳۹۰ مورخه ۷/۴۰۵۱

امتیازات خاص (در یافت خسارت تاخیر تادیه علاوه بر در یافت سود) که به بانکها تعلق می گیرد به مؤسسات اعتباری غیربانکی مجاز نیز تسری پیدا می کند.

فصل پنجم - متفرقه

ماده ۲۱ - بانک مرکزی با هر یک از بانکها و نیز بانکها با یکدیگر مجاز به انجام عملیات بانکی ربوی نمی باشند.

احکام مرتبط

نظریات مشورتی قوه قضائیه

۱۴/۰۵/۱۳۹۱ مورخه ۷/۹۳۴

کلیه بانک های تحت نظارت بانک مرکزی و نیز موسسات مالی اعتباری با توجه به ماده واحده قانون تسری امتیازات خاص بانک ها به موسسات اعتباری غیر بانکی مجاز مصوب ۸۱/۱/۲۷ مکلف به رعایت ضوابط و مصوبات شورای پول و اعتباری از جمله در تعیین حداقل و حداکثر سود تسهیلات اعطائی بوده و تنظیم قرار دادهای مذکور بر خلاف مصوبات شورای پول و اعتبار مشمول قسمت اخیر ماده ۱۰ قانون مدنی است.

ماده ۲۲ - بانکها می توانند، با اجازه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و شرکتهای دولتی به عملیات مجازبانکی مبادرت نمایند.

احکام مرتبط

آیین نامه اجرائی فصل پنجم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲ - متن منقح

ماده ۵ - مؤسسات دولتی و وابسته بدولت و شرکتهای دولتی مکلفند و جوهی را که در اختیار دارند منحصراً نزد بانک مرکزی نگاهداری نمایند و کلیه عملیات بانکی خود را منحصراً توسط بانک مرکزی انجام دهند مگر در مواردیکه بانک مذکور به استناد ماده ۲۲ قانون با اجرای تمام یا قسمتی از عملیات موصوف توسط بانکهای دیگر موافقت نماید. در اینصورت بانکها میتوانند با رعایت مقررات با این قبیل مؤسسات و شرکتهای دولتی مبادرت به عملیات مجازبانکی نمایند.

ماده ۲۳ - وجوه دریافتی تحت عنوان کارمزد و حق الوکاله جزو درآمدهای بانکها بوده و قابل تقسیم بین سپرده گذاران نمی باشد.

احکام مرتبط

آیین نامه اجرائی فصل پنجم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲ - متن منقح

ماده ۴ - در مواردیکه تامین منابع توسط یک بانک برای بانکهای دیگر بصورت وام و یا اعتبار و نظائر آن از محل منابع خود بانک صورت گیرد، وجوه دریافتی توسط بانک گیرنده، جزو منابع بانک اخیر محسوب میگردد. سود و یا کارمزد این قبیل تسهیلات بین بانکها از یکطرف بحساب درآمد بانک تامین کننده منابع و از طرف دیگر بحساب هزینه بانک دریافت کننده منظور میشود.

ماده ۲۴ - معافیت از سود بازرگانی و یا معافیت های مالیاتی اعطایی طبق قانون به کارخانجات و مؤسسات تولیدی به بانکهایی که از لحاظ واردات و یا مالکیت جانشین کارخانجات و یا مؤسسات تولیدی می شوند نیز تعلق می گیرد.

ماده ۲۵ - واحدهایی که بانکها در آنها مشارکت و یا سرمایه گذاری نموده باشند تابع قانون تجارت خواهند بود، مگر این که مشمول قانون دیگری باشند.

احکام مرتبط

آیین نامه اجرائی فصل پنجم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲ - متن منقح

ماده ۸ - واحدهائی که بانکها در آنها بهر میزان مشارکت و یا سرمایه گذاری نموده و یا بنمایند، با توجه به ماده ۲۵ قانون عملیات بانکی بدون ربا بسبب مشارکت و یا سرمایه گذاری بانکها، شرکت دولتی محسوب نمی گردند.

ماده ۲۶ - پس از تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر لغو و اختیارات و وظایف مذکور در قانون پولی و بانکی و لایحه قانونی اداره امور بانکها و متمم آن که در این قانون به مراجع ذیصلاح دیگری سپرده شده است از مراجع قبلی سلب می گردد.

ماده ۲۷ - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است آیین نامه اجرایی این قانون را با پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و پس از تصویب هیأت دولت که نباید مدت تهیه و تصویب آن از مدت ۴ ماه بیشتر باشد به مرحله اجرا بگذارد.